

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2017. január 26. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. Az alábbi szótagokból egy főnevet és egy melléknevet tudsz összeállítani. Mind a két szó négy szótagból áll. Írd le a két szót a megadott pontsorra! Ügyelj a másolásra!

na	het	to
kat		ges
sé	vo	te

A keresett főnév: A keresett melléknév:

2. Egészítsd ki a szöveget a zárójelben található lehetőségek közül a legmegfelelőbbel! A helyes választ írd a megadott szám mellé!

A (1. *szobrász, zeneszerző, színész, festő*) már egy hete éhezik, egy vasa sincs. Elhatározza, hogy értékesíti egyik alkotását. A műkereskedő sokáig nézegeti a (2. *kottát, szobrot, tájképet, hangszert*), majd azt mondja:

– Megveszem. Adok érte (3. *ötszáz, ezer, ötezer, tízezer*) forintot.

– Mennyit? – döbben meg a piktor. – De hiszen ötszáznál még a (4. *üveg, vászon, olaj, ecset*) is többbe került!

– Igen, de akkor még nem volt (5. *kifaragva, összemázolva, széttépve, kicsorbulva*).

1. 4.
 2. 5.
 3.

3. Az alábbi versből két szót kihagytunk. Verstani ismereteidet felhasználva (rím, ritmus) mindig a legmegfelelőbb szó betűjelét karikázd be!

Havas téli nagy ég alatt	Így élnek ők a nagy ...,
Vendégeim a madarak.	Vendégeim minden délben,
Kopognak már az ablakon,	Meghálálják majd tavasszal
Jól élnek itt ..., magon.	Madárfüttyel, madárdallal.

Tordon Ákos: Madárszálló

- a) Karikázd be annak a szónak a betűjelét, amelyikkel az 5. sor zárul!

A) mezőn B) fenyőn C) viharban D) havon E) télben F) hidegben

- b) Karikázd be azt a betűjelet, amelyik a 4. sorból hiányzó szót (lásd pontvonal) jelöli!

A) kenyérhéjon B) kukoricán C) morzsán D) napraforgón E) etetőben F) dióbélen

4. Melyik írásmód helyes?

Írj középre

1-est, ha a bal oldali;

2-est, ha a jobb oldali;

3-ast, ha mindkét alak helyes;

X-et, ha egyik alak sem helyes a sorban!

bal oldali		jobb oldali
kor		kór
ötszór		hatkor
Addjad!		Foggyon!
gyanúsítás		rejtélyes
lökösődik		azomban

5. A szöveg alapján oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	

A tengeri csikóhalak Európa, Afrika és Észak-Amerika atlanti-óceáni partjainál, Indonézia térségében egészen Ausztráliáig megtalálhatók. Néhány faja Amerika csendes-óceáni partvidékének vizeiben él.

A csikóhalak feje a lóéhoz hasonlít, innen kapták a nevüket is. Képesek a szemüket mozgatni, így testük elmozdítása nélkül is követni tudják a ragadozókat és kiszemelt áldozataikat. A legkisebb csikóhalfaj 16 milliméter, a legnagyobb 35 centiméter hosszú. A barna és a sárga összes árnyalatában előfordulnak, nem ritka a foltos változat sem. Ha megrettennek, éheznek vagy fájdalmat éreznek, színük elhalványodik, bőséges táplálkozás mellett színezetük élénkebbé válik, nász idején vagy vadászó állapotban pedig fémes fényben ragyognak. Színváltoztató tulajdonságukat arra is felhasználják, hogy beleolvadjanak a környezetükbe, elrejtőzzenek ragadozóik előtt. A csikóhalak hosszú farkukkal átkulcsolják az angolnafű vagy a hínár szárát, és naphosszat lengedezve megvárják, amíg valamilyen táplálékul szolgáló állat (rák, lárva) a közelükbe érkezik. A zsákmány egy szippantással a betóduló vízzel együtt a szájukba kerül.

A csikóhalak az akváriumok kedvelt díszhalai. Szárított vázukat ajándékként is rengetegen vásárolják, és dísz tárgyak készítésére is felhasználják. A túlzott halászat miatt veszélybe kerültek, ezért a kifogásuk ma már tilos.

(Forrás: <http://www.termeszettar.hu/anyagok/csikohal/csikohal.htm> alapján)

a) Állapítsd meg az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Karikázd be az állítás előtt lévő megfelelő szót!

1. Igaz – Hamis A tengeri csikóhalak fajainak többsége Amerika csendes-óceáni partvidékének vizeiben él.
2. Igaz – Hamis A csikóhalak növényevők, így az angolnafüvet és a hínár szárát eszik.
3. Igaz – Hamis A legkisebb csikóhalfaj hossza 16 centiméter.
4. Igaz – Hamis A csikóhalakat díszhalakként akváriumokba is teszik.
5. Igaz – Hamis A csikóhalak nem tudják megváltoztatni a színüket.

b) Az „áldozat” szó melyik **rokon értelmű** szavát találod meg a szövegben?

Ügyelj a helyesírásra!

Írd le a hatbetűs szót! _____

c) A „kevesen” szó melyik **ellentétes jelentésű** szavát találod meg a szövegben?

Ügyelj a helyesírásra!

Írd le a szót a pontvonalra!

6. Oldd meg az alábbi nyelvtani feladatokat!

a)–b) Írd a megadott szó mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!

a) barátjával: _____

b) bátyjuk: _____

A) összeolvadás

B) írásban jelölt teljes hasonulás

C) írásban jelöletlen teljes hasonulás

D) a képzés helye szerinti részleges hasonulás

E) zöngéesség szerinti részleges hasonulás

c) Milyen szóelem található a szótó után a *kertész* szóban? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

A) képző B) jel C) rag

d) Az alábbi szavak közül melyik az 1. a betűrend alapján? Írd a kiválasztott szót a pontvonalra!

elefánt, édes, éhes, emlék, egyenes

A kiválasztott szó:

e) Összesen **hány névmás** található az alábbi tizenegy szóból álló mondatban? Karikázd be a megfelelő számot!

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Ezt a virágot a mi kertünkben szedte a bátyám a barátjával.

f) Karikázd be a helyesen elválasztott szavak betűjelét!

A) vi-rá-got B) bá-tyá-mé C) kert-ész-ek D) os-tro-mol E) ed-ző-vel

g) Hány **vegyes hangrendű főnév** található az alábbi mondatban? Karikázd be a megfelelő számot!

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

Ezt a virágot a mi kertünkben szedte a bátyám a barátjával.

h) Az alábbi szavak közül karikázd be az **igekötős igék** előtti betűket!

A) kisebbiket B) kiflivel C) kicsinyeivel D) kibékültek

E) kicsinyít F) kilincs G) kigondoltuk H) kincseimet

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

a

7. Az alábbiakban öt szólás/közmondás jelentését olvashatod. A minta alapján válaszd ki és írd le a jelentések előtti vonalra a jelentéshez tartozó szólás/közmondás betűjelét és számát! Egy vonalra csak egy betűt és egy számot írhatsz, tehát nem lehet felhasználni mind a kilenc lehetőséget!

A) Bokor a szállása,	1. mint kutyáról a víz.
B) Nem mind arany,	2. az a száján.
C) Addig jár a korsó a kútra,	3. a másikkal lerombolja.
D) Se inge,	4. jön a kocsi!
E) Amit egyik kezével épít,	5. mint a piaci légy.
F) Aki a virágot szereti,	6. vihart arat.
G) Ami a szívén,	7. harmat a takarója.
H) Lepereg róla,	8. a másik nevet.
I) Félre szekér,	9. míg el nem törik.

Minta:

- G 2.** : Azt mondja, amit érez, mindig őszintén beszél.
- : A veszélyes próbálkozásokra vagy a sorozatosan elkövetett csínyekre, bűnökre előbb-utóbb ráfizet az ember.
- : Nem fog rajta a szidás, a korholás.
- : Nincs fedél a feje fölött, nincs, ahol meghúzza magát.
- : Amennyi jót tesz, amennyit kedvez az egyik cselekedetével, ugyanannyit árt a másikkal.
- : Térj ki az utamból!

a

b

8. Az alábbiakban két ötbetűs szó meghatározását olvashatod. Írd le a két keresett szót a megadott helyre! A két szó között csak egy betű az eltérés. Ügyelj a helyesírásra!

- a) : Hangosan, szívből jövőn nevet.
- b) : Értéktelen holmi, limlom; ócskaság.

9. Az alábbi négy szöveg alapján egészítsd ki a megfelelő szavakkal a táblázatot! Minden üres helyre csak egy szót/számot írhatsz!

1.		Encs	50	Abaúji Múzeum	
2.	Eger			István-barlang	Lillafüred
3.	Kaposvár		61	falumúzeum	
4.	Keszthely		80		Tapolca

Magyarországi kerékpárutak

Zselic

A Zselic felfedezéséhez Kaposvár a legmegfelelőbb kiindulópont, mivel innen kezdhethetjük meg a 61 kilométeres körutat, amelynek a végén az indulási helyre jutunk vissza. Somogy legerdősebb táján járunk, vadakban igen gazdag a vidék, gímszarvasok, dámszarvasok és muflonok is élnek az erdőkben. Érdeemes megtekinteni Szenna falumúzeumát. Utunk során megnézhetjük a miki vidratelepet, vagy megmártózkodhatunk a nagyatádi termálfürdő vizében.

Cserehát

Indulás helye: Szalonna

Érkezés helye: Encs

Pihenőhelyek, látnivalók:

Felsőgagy – klasszicista stílusú kúria

Baktakék – görögkatolikus templom

Forró – Abaúji Múzeum

A kerékpárút hossza: 50 km

Bakony

Útvonal: Keszthely–Tapolca–Ajka–Városlőd

Az útvonal hossza: 80 km

Keszthelyről kiindulva a kétórás kerékpározás után jólesik Tapolcán a Malom-tónál megpihenni. A hosszabb pihenőt újabb tekerés követi, és végre megérkezünk Ajkára. Itt megnézzük a Bányászati Múzeumot és a Kristálmúzeumot, majd ezt követően a végcélunkig már meg sem állunk.

Vártúra (Eger–Miskolc)

Tájegység: Bükk

Terep: hegyvidék

Túrahossz: 55 km

Nehézsége: közepesnél nehezebb

Ajánlott pihenőhely: Felsőtárkány (erdei vasút) és Lillafüred (István-barlang)

10.

Folytasd 8–10 mondattal a történetet, amelynek első mondatait megadtuk! Ügyelj arra, hogy elbeszéléseid kapcsolódjon a kezdőmondatokhoz! Kerek, lezárt fogalmazásodban párbeszéd **ne** legyen!

Egy nyári este szokatlan színű követ találtam a mezőn. Ahogy felvettem, éreztem, hogy bizsereg a tenyerem. Gyorsan letettem, de addigra a kőből kiáradó energia szupererőt adott nekem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	